

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8576/2023
15.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца “Raiffeisen bank” а.д. Београд, чији је пуномоћник Љиљана Поповић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Александар Мајкић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5291/22 од 01.12.2022. године, у седници већа одржаној 15.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против става другог, четвртог и петог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5291/22 од 01.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 20791/20 од 02.06.2022. године, исправљеном решењем истог суда П 20791/20 од 13.07.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име главног дуга насталог по основу закљученог Уговора о позајмици по текућем рачуну бр. ../08 од 24.10.2008. године и Уговора о јемству бр. ../08 од 24.10.2008. године са стањем на дан 19.06.2021. године исплати износ од 3.002.023.83 динара са законском затезном каматом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе НБС увећане за 8 процентних поена на износ главног дуга од 1.115.876.71 динара, почев од 20.06.2021. године до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 206.955.00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5291/22 од 01.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име главног дуга насталог по основу закљученог Уговора о позајмици по текућем рачуну бр. ../08 од 24.10.2008. године и Уговора о јемству бр. ../08 од 24.10.2008. године исплати износ од 1.230.173,49 динара са законском затезном каматом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе НБС увећане за 8 процентних поена, на износ главног дуга од 985.000,00 динара, почев од 20.06.2021. године до коначне исплате. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу

става првог изреке тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од још 1.771.850,34 динара, као и захтев за исплату законске затезне камате на износ од 130.876,71 динар за период од 20.06.2021. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде тако што је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 261.950,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 142.200.00 динара са законском затезном каматом почев од извршности до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију побијајући је у ставу другом, четвртм и петом изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду, на основу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је дошло до пропуста у примени или погрешне примене које од одредаба ЗПП због којих се ревизија може изјавити по члану 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је потписао меницу издату дана 24.10.2008. године серија ... и Уговор о Јемству бр. ../08 од 24.10.2008. Уговор о јемству је закључен између ББ и овде туженог као јемаца, са једне стране, и Raiffeisen bank са друге стране, на износ позајмице од 985.000.00 динара, са каматом по стопи од 25% на годишњем нивоу. Чланом 2. стране су се обавезале да јемчева обавеза обухвата износ главног дуга од 985.000.00 динара, камату, трошкове и сва споредна потраживања која по основу главног дуга могу проистећи из Уговора о позајмици по текућем рачуну. Чланом 3. стране су се споразумеле да ради додатног обезбеђења преузете обавезе јемца, јемац ће на име обезбеђења да банци достави бланко сопствене менице без протеста. Јемци су се сагласили да Банка као менични поверилац може попунити меницу која је дата као средство обезбеђења и у њу унети све битне меничне елементе у складу са условима предвиђеним Уговором о позајмици по текућем рачуну, који је закључен између предузећа „Меџалф промет“ доо Чока, које заступа директор ББ (као власник рачуна), са једне стране и “Raiffeisen bank” доо Београд са друге стране, да је предмет уговора позајмица по текућем рачуну који банка одобрава власнику рачуна у износу од 985.000.00 динара ради финансирања општих потреба предузећа, на период од 12 месеци на који банка обрачунава камату по стопи од 25% на годишњем нивоу. Из налаза и мишљења судског вештака графолога Драгане Отовић од 2.2.2018. године, утврђено је да је податке и потпис на име АА, овде туженог, на меници серије ... од 24.10.2008. године, као и потпис на уговору о јемству број ../08 од 24.10.2008. године, написао тужени АА.

Судски поступак инициран је 12.07.2013.године предлогом за извшење на основу менице попуњене од стране банке на износ 1.230.173,49 динара са доспећем 30.06.2013.године.

Према налазу и мишљењу судског вештака за економску финансијску област Милана Мандића од 17.09.2018.године, главни дуг на дан 30.06.2013.године као дан доспелости менице туженог, односно дан када је меница попуњена, износи 985.000,00 динара, обрачуната затезна камата 245.173,19 динара, а укупан дуг који је и попуњен као менични дуг је 1.230.173,49 динара, што је исказано као варијанта један датог налаза. Обрачуната кредитна камата је износила 121.067,90 динара, која је иаплаћена 21.01.2010.године како је то приказано у евиденцији туженог.

Из налаза и мишљења судског вештака Милана Мандића од 21.6.2021. године, првостепени суд је утврдио да је укупан износ главног дуга туженог према тужиоцу на дан 31.10.2009. године 1.115.876,71 динара, а да законска затезна камата која није плаћена до 31.10.2009. године износи 122.949,46 динара. На дан 19.06.2021. године, тужилац би, према обрачуну који је дат у складу са задатком вештачења, имао потраживање - главни дуг у износу од 1.115.876,71 динара, са законском затезном каматом почев од 20.6.2021 године, затезну камату обрачунату до 31.10.2009. године у износу од 122.949,46 динара (обрачунато по простом методу) и затезну камату обрачунату од 1.11.2009. године до 19.06.2021. године у износу о 1.763.197,67 динара (обрачунато по простом методу), те да укупна затезна камата на дан 19.6.2021. године износи 1.886.147,13 динара (1.763.197,67 + 122.949,46), што укупно са главним дугом на дан 19.6.2021. године износи 3.002.023,87 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, је с позивом на одредбе чланова 10-18, 26. и 262. Закона о облигационим односима, као и чл. 46 став 1. и 2. Закона о меници, нашао да је тужбени захтев основан у целости. Како је у конкретном случају тужени издао меницу као средство обезбеђења враћања средстава добијених по уговору о позајмици по текућем рачуну и није извршио своје уговорне обавезе, то је тужилац стекао право на наплату свог потраживања према туженом као дужнику. Сумња из навода туженог да потпис на уговору о јемству и меници није његов отклоњена је налазом и мишљењем судског вештака графолога Драгане Отовић. Висину тужбеног захтева првостепени суд је утврдио из допунског налаза и мишљења судског вештака за економску финансијску област Милана Мандића од 21.6.2021 године, те обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 3.002.023,83 динара са законском затезном камагом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе НБС увећане за 8 процентних поена на износ главног дуга од 1.115.876,71 динара почев од 20.06.2021. године па до коначне исплате.

Другостепени суд је нашао да је правилан закључак првостепеног суда да постоји обавеза туженог према тужиоцу, али је погрешан закључак првостепеног суда у погледу одлуке о висини тужбеног захтева и законској затезној камати на тај износ. Наиме, из варијанте један налаза вештака по којој је дуг обрачунат на дан 30.06.2013.године, као дан доспелости меничног дуга туженог, односно дан када је меница попуњена, главни дуг износи 985.000,00 динара, обрачуната затезна камата износи 245.173,19 динара, а укупан дуг на који је попуњена меница је 1.230.173,49 динара. Уговорна камата није исказана у обрачунатом дугу на меници јер је главном дужнику чији је јемац платац овде тужени већ наплаћена од стране тужиоца, како је то

утврђено из налаза и мишљења вештака. По налажењу другостепеног суда, првостепени суд је извео неправилан закључак о висини потраживања тужиоца из допунског, а у ствари новог вештачења (са новим задатком вештачења), јер исто није предложено у складу са чланом 314 ЗПП-а, при чему налог из решења другостепеног суда, којим је укинута прва одлука у погледу одлуке о главној ствари, а правноснажно одлучено о судбини решења о извршењу које је укинута у целости, није био да се врши ново вештачење под називом допунског вештачења, са којим доказним предлогом је тужилац преклудиран у поновном поступку након укидања, већ само да се разјасни зашто је прихваћена варијанта 2, а не варијанта 1 из основног налаза вештака.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, тужиоцу у складу са утврђеном варијантом 1 налаза вештака од 17.09.2018.године припада укупан износ меничног дуга и то: главни дуг од 985.000,00 динара и обрачуната законска затезна камата од доспелости дуга па до дана попуњавања менице 30.06.2013.године, у износу од 245.173,19 динара. укупно 1.230.173,49 динара, с обзиром да је уговорна камата главном дужнику већ наплаћена од стране овде тужиоца, са законском затезном каматом на износ главног дуга од 985.000,00 динара, од дана падања туженог у доцњу, што је дан подношења предлога за извршење 12.07.2013.године. Међутим, како се суд креће у границама постављеног захтева, (без обзира што је захтев преиначен 2.11.2021.године са стањем дуга на дан 19.06.2021.године, с обзиром на изложену преклузију), камата је досуђена само за тражени период од 20.06.2021.године до исплате, у складу са чланом 3 став 1 ЗПП-а.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда засновано је на правилној примени права.

Супротно наводима ревизије, правилно је другостепени суд закључио да тужиоцу припада укупан износ меничног дуга утврђен према варијанти један налаза и мишљења вештака од 17.09.2018. године и то главни дуг од 985.000,00 динара и обрачуната законска затезна камата од доспелости дуга па до дана попуњавања менице 30.06.2013.године, у износу од 245.173,19 динара, укупно 1.230.173,49 динара, с обзиром да је уговорена камата главном дужнику већ наплаћена, пошто уговорена камата доспева на месечном нивоу и након доспећа не тече уговорена, него законска затезна камата. Неосновано се у ревизији указује на налаз и мишљење судског вештака од 21.06.2021. године, с обзиром да је тужилац, у поновном поступку пред првостепеним судом, преклудиран у предлагању новог вештачења, са новим задатком вештаку, јер исто није предложено у складу са чланом 314 ЗПП, како то правилно закључује другостепени суд, имајући у виду и да је налог из решења Апелационог суда у Београду, којим је укинута прва првостепена одлука у погледу одлуке о главној ствари, био да се разјасни зашто је прихваћена варијанта 2, а не варијанта 1 из налаза и мишљења вештака од 17.09.2018. године, као и да се пресуђење не може засновати на доказу који је захваћен преклузијом. Правилан је и закључак другостепеног суда да тужиоцу припада и законска затезна камата на износ главног дуга од 985.000,00 динара од дана падања туженог у доцњу, а што је дан подношења предлога за извршење 12.07.2013. године, али је, крећући се у границама тужбеног захтева у складу са чланом 3 став 1 ЗПП, правилно исту досудио почев од 20.06.2021. године до исплате.

Неосновано се у ревизији, позивањем на налаз вештака Милана Мандића од 21.06.2021. године, указује на погрешно утврђено чињенично стање, с обзиром да

побијана одлука садржи детаљно образложење о утврђеним чињеницама, наводима и захтевима тужиоца и примени материјалног права на основу конкретних резултата доказног поступка, правилном применом одредби чланова 308. став 1. и 314. ЗПП.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредби чланова 153., 154. и 163. Закона о парничном поступку.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, у преиначујућем делу, то је Врховни суд применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић